

Sayın Meclis Başkanım, Kıymetli Divan, Değerli Meclis üyelerimiz, Kıymetli basın mensupları,

Hepinizi Şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Yeni yılın ilk Meclis toplantımıza hepimiz hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Konuşmama, Ankara'mız için gurur veren bir tabloyu sizlerle paylaşarak başlamak istiyorum.

Dün Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle düzenlenen, Türkiye Mütahhitler Birliği Yurt Dışı Mütahhitlik Hizmetleri Ödül Töreni'ne katıldık.

Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Mütahhitlik Firması Listesi'nde yer alan, 22'si Ankara merkezli olmak üzere 45 Türk firması, Başarı Ödüllerini Sayın Cumhurbaşkanımızın elinden aldı.

Başta Meclis Başkanımız Sayın Celal Koloğlu'nun firması Kolin İnşaat ve Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın İhsan Çetinceviz'in firması Onur Taahhüt olmak üzere, Ankara'mızın ve ülkemizin ekonomisine güç katan tüm firmalarımızı yürekten kutluyorum. Bize yaşattıkları bu gurur tablosu için teşekkürlerimi sunuyorum ve alkışlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Daha önce de defalarca dile getirdiğim, sadece biz sanayicileri değil, ülkemizin ihracatını ve ekonomik kalkınmasını doğrudan ilgilendiren önemli bir başlıkta kamuoyunun dikkatini bir kez daha çekmek istiyorum.

Basından takip etmişsinizdir; meslekte 15 yılını dolduran mühendis ve mimarların yeşil pasaport alabilmelerini öngören kanun teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunuldu. Meslek gruplarının işini kolaylaştıracak her adımı elbette değerli buluyoruz.

Ancak istihdam yaratan, yatırım yapan ve ihracatla ülkeye döviz kazandıran biz sanayicilerin, yıllardır dile getirdiği benzer bir düzenlemenin hâlâ gündeme alınmamış olması, izahı zor bir eksiklik.

Biz sanayicilerin işi masa başında değil; sahada ve küresel pazarlardadır.

İhracat; hız ister, süreklilik ve uluslararası temas gerektirir. Yurt dışı fuarlara katılım, müşteri ziyaretleri, yeni pazar arayışları bizim işimizin ayrılmaz parçasıdır.

Vize süreçlerindeki belirsizlikler ve gecikmeler ise doğrudan rekabet gücümüzü zayıflatmakta, ihracat performansımızı aşağı çekmektedir.

Zaman kaybı, fırsat kaybına; fırsat kaybı da sipariş ve pazar kaybına dönüşmektedir. Küresel rekabetin bu kadar sert olduğu bir dönemde biz sanayicilerin zaman kaybetme lüksü yoktur.

Bu nedenle talebimiz son derece açık ve nettir:

Bugünün KOBİ'sine, yarının büyük ihracatçısı gözüyle bakmalıyız.

Mevcut uygulamada olan ihracat performansının yanı sıra, istihdam düzeyi, sanayi sicil kaydı ve kapasite raporu gibi somut göstergeler de yeşil pasaport verilmesinde esas alınmalıdır.

Altını özellikle çizmek isterim ki; bu bir ayrıcalık talebi değildir.

Ülkemizin ihracat kapasitesini büyütme ve küresel rekabette sanayicimizi güçlendirmeye yönelik akılcı bir destek mekanizmasıdır.

Bu düzenlemenin gecikmeden gündeme alınmasını ve tüm siyasi partilerin ortak iradesiyle desteklemesini bekliyoruz.

Çünkü mesele sanayicinin yeşil pasaportu değil; ülkemizin üretim gücü, ihracat kapasitesi ve sürdürülebilir kalkınma hedefleridir.

Değerli Meclis Üyeleri,

2025 yılında belirsizlik yeni normalimiz oldu demiştik.

2026'ya da yeni dünya **düzensizliğinin** artık bizi şaşırtmayan gelişmeleriyle girdik.

Yakın zamana kadar devletlerarası ilişkilerde hukuk, kurallar ve kurumlar hiç değilse belli bir dengeyi ayakta tutabiliyordu. Bugün ise bu zeminin hızla aşındığını, birçok alanda ortadan kalktığını açıkça görüyoruz.

Eski kurallar yok, yeni kurallar da yok. Yani artık sadece **kuralsızlık var.**

Bugün küresel düzende güçlü olan, uluslararası kuralları tanımadığını artık gizleme gereği duymuyor. 2026 yılı Dünya Ekonomik Forumu tartışmalarında da birçok yetkili tarafından bu kuralsızlığın artık yeni bir düzen olmaya başladığı açık bir şekilde dile getirildi.

İçinde bulunduğumuz dönemi yalnızca konjonktürel dalgalanmalarla değil, daha derin bir sistem değişimiyle okumak gerekiyor.

Ekonomik ilişkiler de giderek daha fazla "güç" ve "güvenlik" ekseninde yeniden tasarlanıyor. Bu yeni dönemde ülkeler serbest ticaretin avantajlarını değil, tedarik güvenliğini; maliyet optimizasyonunu, stratejik bağımsızlığı önceleyen bir çizgiye kayıyor. Bu durum, sanayi politikalarını ve küresel ticareti kalıcı olarak dönüştürüyor.

ABD Başkanı Trump'ın yayılcı söylemleri, Ukrayna'dan Gazze'ye, Grönland'dan Venezuela'ya uzanan gelişmeler, diplomasinin yerini giderek güç dilinin aldığını gösteriyor.

Komşumuz İran'da yaşanan gelişmeler, bölgesel istikrarsızlığın daha da derinleşebileceğine işaret ediyor.

Bu tablo finansal piyasalar açısından da önemli sonuçlar doğuruyor. Jeopolitik belirsizliklerin arttığı dönemlerde küresel sermaye daha seçici davranıyor, risk iştahı dalgalanıyor ve finansman koşulları sıklaşıyor. Enerji fiyatlarında görece bir rahatlama, kısa vadede maliyetleri düşürücü bir etki yaratsa bile, küresel belirsizlik algısının yükselmesi sermaye akımlarını sınırlayabiliyor. Geleceğe yönelik beklentilerin bozulması, dünya çapında yatırım ve tüketim iştahını da törpüleyebiliyor. Bu nedenle 2026 yılında küresel ekonomide fiyat istikrarından ziyade risk yönetimi kavramının öne çıktığını görüyoruz.

Peki tüm bu gelişmeler ülkemize nasıl yansıyor?

Bunu üç temel başlıkta değerlendirebiliriz.

Birincisi, enerji fiyatlarındaki her oynaklık sanayi üretiminden lojistiğe kadar geniş bir alanda maliyetleri hızla değiştirebiliyor. Bu nedenle enerji tarafında yalnızca fiyat seviyesini değil, arz güvenliğini ve öngörülebilirliği önceleyen bir yaklaşım daha da önem kazanıyor.

İkincisi, küresel belirsizlik ortamında finansmana erişim konusu sanayici ve ihracatçı açısından belirleyici hale geliyor. Teşviklerin yanında, sürdürülebilir, uzun vadeli ve makul maliyetli finansman imkânları rekabet gücünün ana unsuru oluyor.

Bu çerçevede somut önerilerimizi paylaşmak istiyorum:

İhracata dayalı üretim yapan KOBİ'ler için 'Sabit Faizli Uzun Vadeli Üretim Kredileri' paketi oluşturulmalıdır. Diğer taraftan risk paylaşım modeliyle özel sektör tahvil ihraçlarının desteklenmesi acilen gündeme alınmalıdır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda, Kredi Garanti Fonu'nun üst limitleri imalat sanayiine yönelik olarak artırılmalıdır.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası ile Eximbank, orta ve uzun vadeli sanayi finansmanı için özel kredi paketleri oluşturmalıdır.

Bu önerilerimizi önümüzdeki haftalarda ilgili bakanlıklarımıza resmi olarak iletacağız.

Üçüncü temel başlığımız ise dış ticaret ve pazar stratejileri...

Küresel ticaretin siyasi ve güvenlik temelli bir zemine kaydığı bu dönemde firmalarımızın yalnızca fiyatla değil, güvenilir tedarikçi kimliği, sözleşme disiplini ve standartlara uyum kapasitesiyle öne çıkması gerekiyor.

Sonuç olarak; enerji, jeopolitik ve finans artık ayrı başlıklar değil, aynı risk ve fırsat denkleminde iç içe geçmiş unsurlardır.

Ülkemiz açısından da bu belirsizlik sürecinde öncelik; sanayinin rekabet gücünü koruyan, ihracatı destekleyen ve enerji maliyetlerinde öngörülebilirliği artıran politikaların kararlılıkla sürdürülmesi olmalıdır.

Değerli Yol arkadaşlarım

Merkez Bankası'nın son faiz indirimi, enflasyonla mücadelede belirli bir mesafe alındığını ve ekonomi politikalarında daha dengeli bir döneme geçilmek istendiğini gösteriyor. Fiyat istikrarının güçlenmesi ve makroekonomik öngörülebilirliğin artması, bizler için son derece kıymetlidir. Makro istikrarı kalıcı olarak tesis etmeye yönelik kararlı politikaları reel sektör olarak sonuna kadar destekliyoruz. Ancak bu sürecin başarıya

ulaşması, sadece politika faizindeki değişimlerle değil, bu değişimin reel sektöre nasıl yansdığıyla ölçülür.

Bugün sahada gördüğümüz tablo, faiz indiriminin sanayicinin krediye erişimini henüz kolaylaştırmadığı yönündedir. Faizler geriliyor ancak firmaların kullanabildiği kredi hacmi artmıyor; limitler dolu, vadeler kısa, maliyetler hâlâ yüksek.

Bu tablo en çok geleneksel sektörlerde hissediliyor. Mobilya, tekstil, hazır giyim gibi emek yoğun alanlarda firmalarımız bir yandan artan işçilik ve enerji maliyetleriyle mücadele ederken, diğer yandan döviz kurundaki sınırlı hareket nedeniyle satış fiyatlarını yükseltmiyor. Bu sektörler ne spekülatif kazanç peşinde ne de kısa vadeli avantaj arıyor; sadece üretmeye devam edebilecek bir zemin istiyor. Bugün yaşanan sıkışma, üretim açısından değil, finansman ve maliyet baskısından kaynaklanıyor.

Enflasyondan kalıcı olarak kurtulmak elbette fedakârlık gerektiriyor; bunu kimse inkâr etmiyor. Üretim yapan, istihdam sağlayan, ihracatla ülkeye döviz kazandıran biz sanayiciler de bu süreçte büyük fedakârlıklar gösterdik. Ancak taşınamaz hale gelecek yükler, ekonomik açıdan doğru bir sonuç üretmeyebilir. Bu nedenle, enflasyonla mücadele politikası istihdamı koruyan ve üretim kapasitesini zayıflatmayan bir zeminde yürütülmelidir.

Unutulmamalıdır ki, üretimi kaybederek sağlanan bir istikrar, kalıcı olmayacaktır.

Hükümetimizden beklentimiz nettir:

Üretimi, ihracatı ve istihdamı korumak.

Önerimiz, emek yoğun sektörlerde, istihdamı ve ihracatı koruma şartıyla geçici bir istihdam maliyeti desteği sağlanmasıdır. Ayrıca, sanayi firmalarına yönelik kredi limitleri de yeniden ele alınmalıdır.

Değerli meclis üyeleri,

Kur, enflasyon ve faiz ekseninde yürütölen tartışmalar, ölkemiz ekonomisindeki asıl yapısal sorunları gölgede bırakmaktadır. Kalıcı ve sürdürülebilir istikrarın temel koşulu; ölçek ekonomilerinin güçlendirilmesi ve toplam faktör verimliliğinin kalıcı biçimde artırılmasıdır.

Açık denizlerde fırtına koptuğunda, dalgalar küçük tekneleri yutar, ama büyük ve donanımlı gemiler rotasında ilerlemeye devam eder. Küresel ekonomideki bu fırtınada, bizim artık küçük teknelerle okyanusu geçmeye çalışmaktan vazgeçip, birleşerek büyük gemiler inşa etmemiz şarttır.

Ülkemizde yeterince gündeme alınmayan ama uzun vadeli rekabet gücümüzü doğrudan belirleyen kritik başlıklardan biri ölçek ekonomisi sorunudur.

Sanayi kapasitemiz, girişimcilik dinamizmimiz ve jeopolitik konumumuz ülkemizin küresel değer zincirlerinde daha üst basamaklara çıkması için önemli bir imkân sunmaktadır.

Ancak tabloya yakından baktığımızda, bu potansiyelin büyük ölçüde parçalı, dağınık ve küçük ölçeklere sıkışmış bir üretim yapısı nedeniyle sınırlı kaldığını görüyoruz.

Bu yapı; verimlilik artışını yavaşlatıyor, teknolojiye yatırım kapasitesini daraltıyor ve küresel ölçekte sürdürülebilir rekabet üretmemizi zorlaştırıyor.

TÜİK'in verileri, sanayi ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren 3 milyon 713 bin 737 işletmenin %99,7'sinin KOBİ, bunların da yaklaşık %91'inin 10'dan az çalışanı olan mikro ölçekli firmalardan oluştuğunu gösteriyor.

Yani dünya ile rekabet etmesini beklediğimiz sanayi işletmelerimizin çok büyük bir bölümü, mikro ve küçük ölçekli yapıda.

Bu tablo, işletmeleri konjonktürel dalgalanmalara karşı daha kırılgan hale getiriyor. Üretim maliyetlerini artırıyor ve tasarım, marka, Ar-Ge ve inovasyon yatırımlarını sınırlıyor. İhracat tarafında ise yeterli üretim hacmine ulaşamaması, büyük pazarlara ve ölçekli alım yapan küresel müşterilere açılma imkânlarını ciddi biçimde daraltıyor.

Sanayide ölçek, "kaç kişi çalıştırdığınızla" hesaplanan bir büyüklük değildir. Finansmana erişiminden verimlilik düzeyine, Ar-Ge kapasitesinden yeşil ve dijital dönüşüm yetkinliğine kadar tüm rekabet parametrelerini belirleyen temel bir yapısal faktördür.

Kısacası, yeterli büyüklük yakalanamadığında, sanayici stratejik iş birlikleri, güvenli iş bağlantıları, değer zincirine katılma gibi yapısal taşları döşemekte zorlanıyor ve duvara çarpıyor.

Değerli meclis üyeleri,

Bu durumun bir diğer önemli etkisi de verimlilik alanında ortaya çıkıyor. Küçük işletme, bir yandan birim işgücü maliyetini yönetmeye çalışırken, diğer yandan daha yüksek teknoloji yoğunluğuna geçemediği için toplam faktör verimliliğini artıramıyor. Nitekim OECD verileri, 250'den fazla çalışanı olan firmaların, 10-19 çalışanı olanlara kıyasla saat başına yaklaşık iki kat çıktı ürettiğini gösteriyor.

Ülkemizde ise KOBİ'lerde çalışan başına katma değer yaklaşık 10 bin Euro iken, Avrupa Birliği ortalaması ise 4 katımızdan fazla, 42 bin 600 Euro.

Bu uçurumun sebebi insanımızın kabiliyeti veya çalışkanlığı değildir; bu fark, organizasyonel yapımızın zayıflığından ve kapasite sorunumuzdan kaynaklanmaktadır. Biz aynı eforla daha az üretiyoruz, çünkü sistemimiz küçük kalmaya programlanmış.

Modern üretim teknikleri, yalın üretim uygulamaları, gelişmiş planlama ve stok yönetim sistemleri, sensör tabanlı izleme ve bakım çözümleri gibi araçlar, belirli bir ölçeğin altında ekonomik olarak uygulanabilirliğini kaybediyor. Böyle olunca, küçük sanayi işletmeleri; girdi maliyetlerinde dezavantajlı, ürün fiyatında baskı altında, verimlilikte de geri kalmış bir yapıyla üretimini sürdürmek zorunda kalıyor.

Diğer kritik halka, Ar-Ge ve yenilik kapasitesi...

Ar-Ge faaliyetleri doğası gereği sabit maliyeti yüksek bir süreçtir.

Nitelikli insan kaynağı, laboratuvar altyapısı, test-sertifika süreçleri ve uzun geri dönüş süreleri, küçük ölçekli bir firmanın tek başına katlanabileceği maliyetin çok üzerindedir.

Sonuç olarak, pek çok işletme "uyarlama" ve "kopyalama" düzeyinde kalıyor; kendi ürün tasarımını yapan, patent alan, markasını küresel düzeyde konumlandırabilen firma sayısı sınırlı kalıyor.

Ülkemizde 2024'te toplam Ar-Ge harcamasının yaklaşık %10'unu KOBİ'ler, %90'ını ise büyük işletmeler gerçekleştirmiş.

Bu bize şunu söylüyor:

Ölçek ekonomisi yakalanmadığında, Ar-Ge faaliyeti bir maliyet kalemi olarak görülüyor; stratejik yatırım değil, ertelenen gider oluyor.

Bu resim, yeşil dönüşüm gündemiyle daha da ağırlaşıyor.

İşte bu nedenle, sanayi politikasında ölçek meselesini ikincil bir başlık olarak değil; diğer tüm başlıkların üzerine inşa edildiği temel bir yapısal zemin olarak ele almamız gerekiyor.

Buradan ekonomi yönetimine ve yasa yapıcılarımıza açık bir çağrıda bulunuyorum: Şirket evlilikleri ve birleşmeler artık bir tercih değil, ekonomik egemenliğimizin ve stratejik bağımsızlığımızın temel taşı olarak ele alınmalıdır. Küresel tedarik zincirlerinde söz sahibi olmak, teknoloji transferinde pazarlık gücü kazanmak ve katma değeri ülkemizde tutmak; ancak güçlü ve küresel oyuncularla rekabet edebilen şirketlerle mümkündür.

Bu doğrultuda, firmaların kapasite büyütmesini teşvik eden kümelenme ve birleşme modellerine yönelik vergisel kolaylıklar, ölçeklendirme kredileri ve ortak Ar-Ge platformları için kamu-özel iş birliği mekanizmalarını acilen hayata geçirmeliyiz. Nitekim Ankara Sanayi Odası olarak önümüzdeki üç ay içinde Ankara'da Ar-Ge Merkezleri konusundaki araştırmamızı tamamlayıp, ASO Ankara Ar-Ge Merkezleri Platformumuzu kuracağız.

İşletme büyümeden, iş birliği ve kümelenme modelleri güçlendirilmeden, ortak Ar-Ge ve ortak yeşil-dijital yatırım platformları kurulmadan, sanayimizin küresel rekabette güçlü bir şekilde yer alması mümkün değildir.

Değerli meclis üyeleri,

Peki ölçek ekonomisinde Ankara'mız hangi noktada?

Ülkemizde imalat sanayiinde yatırım ve teknoloji bileşimindeki sınırlı ilerleme, birçok bölgemizde ölçek ekonomilerini ve üretim kapasitesini baskılamakta, Ankara'mız bu eğilimden belirgin biçimde ayrışmaktadır. Başkentimiz; savunma, havacılık, elektronik, yazılım ve ileri mühendislik alanlarında kazandığı fonksiyonel derinleşme sayesinde Türkiye'nin en hızlı rekabet gücü artışı gösteren ili hâline gelmiştir.

İmalat katma değerinin ulusal payı 2009'dan bu yana %45'e yakın artan Ankara; tasarım, Ar-Ge, test, entegrasyon ve ileri mühendislik gibi yüksek katma değerli fonksiyonların ölçeklenmesinden beslenen yeni bir sanayi modelinin öncüsüdür. Ankara sanayisi, 'küçük olsun benim olsun' anlayışını yıkmış; 'büyük olsun, hepimizin olsun, dünya ile yarışsın' vizyonunu hayata geçirmiştir. Bu tablo, hem savunma sanayii ekosistemimizin hem de OSB–teknopark–üniversite üçgenimizin Türkiye'ye örnek olacak bir dönüşüm gücüne sahip olduğunu gösteriyor.

Sayın Başkanım, Kıymetli Divan ve Meclis Üyeleri,

Geçen hafta, Türkiye'de ilk kez Odamız tarafından hazırlanan İllerin Teknolojik Gelişmişlik Endeksi ASO-İLTEK'in ikincisini, 2025 yılı sonuçlarını kamuoyuna açıkladık. Türkiye'nin teknoloji temelli dönüşümünü; Ar-Ge kapasitesi, yenilikçilik, yüksek katma değerli üretim ve ihracat performansı üzerinden somut verilerle ortaya koyduk.

Medyanın da gündeminde geniş bir şekilde yer alan ASO-İLTEK sonuçları; ülkemizin yüksek teknoloji üretim ekosistemini yalnızca üretim hacmiyle değil, Ar-Ge, tasarım, sistem mühendisliği, yetenek seti, dijital altyapı gibi stratejik üst fonksiyonlar üzerinden analiz eden yeni bir bakış açısı sunuyor.

ASO-İLTEK 2025'in ortaya koyduğu tablo nettir.

Gururla ifade ediyorum ki; Türkiye'nin teknoloji üretim üssü Ankara'dır.

İllerin Teknolojik Gelişmişlik Endeksi ASO-İLTEK 2025 sonuçları da bunu çok açık biçimde göstermektedir. Ankara; araştırma ve yenilikçilik kapasitesinde ilk sıradadır ve teknoloji üretiminde liderliğini korumaktadır.

Bu tablo, Ankara'nın sadece "üreten ve dönüştüren" bir şehir değil; yüksek teknolojiyi üreten, mühendislik ve tasarım geliştiren, küresel rekabet gücü inşa eden stratejik bir merkez olduğunu ortaya koymaktadır.

Ankara'yı bu tabloda 1. sıraya taşıyan unsur, salt üretim hacmi ya da mevcut sanayi ölçeği değil; Ar-Ge'yi yenilikçiliğe, yenilikçiliği de ihracata ve yüksek katma değere dönüştüren güçlü ekosistemidir. Nitekim Ankara'da toplam ihracat içinde ileri teknoloji ihracatının payının %13 seviyesinde gerçekleşmesi, bu dönüşümün en somut göstergelerinden biridir.

Bu yüzden biz Ankara'dan konuşurken sadece üretimin miktarını değil, üretimin zekasını da konuşuyoruz. Başkentimiz Ankara'dan, savunma sanayiimizin öncülüğünde yükselen teknoloji gücümüzü, ülkemizin dört bir yanına yaymak zorundayız.

Çünkü yeni dünya düzeninde yeni dönemin kurallarını;

Teknolojiyi üreten, geliştiren ve ihraç edenler; yani gücü elinde bulunduranlar yazacak.

Konuşmamın başında 'dünyada kuralların yıkıldığına' dikkat çekmişim. Madem eski kurallar yok, o halde yenilerini başkalarının yazmasını beklememeliyiz. Ankara'nın mühendislik aklıyla, üretim gücüyle o kuralları bizzat biz yazmalıyız.

Bunun için potansiyelimiz, birikimimiz, insan kaynağımız ve sanayi altyapımız var.

Ve en önemlisi; bunu başaracak birlik ve beraberliğimiz var

Değerli Meclis Üyeleri,

2026'nın ülkemiz için;

dijitalleşme ve yeşil dönüşümü odağına alan, katma değeri yüksek, rekabetçi ve kapsayıcı bir sanayi anlayışıyla yeni bir atılımın yılı olacağına inanıyorum.

Dünya hızla değişirken, belirsizlikler kadar yeni fırsatlar da önümüzde duruyor.

Üretim gücümüz, girişimci ruhumuz ve stratejik konumumuzla bu dönüşümün gerisinde kalmamalıyız.

Şirketlerimizle, çalışanlarımızla, üniversitelerimizle ve kamu kurumlarımızla tek bir vizyon etrafında birleştiğimizde; Türkiye'yi dünyayla rekabet eden bir üretim merkezi haline getireceğimize yürekten inanıyorum.

Tüm paydaşlarımızla ortak akıl ve ortak hedefler etrafında buluşarak; ülkemizin bölgesinde ve dünyada güven veren, yön gösteren imajını daha da güçlendireceğiz.

Bu inanç ve kararlılıkla yolumuza devam edeceğiz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.